

Etablering af et egentligt Klimaborgerting Aarhus 2024-2027.

Forslag fra Thure Hastrup (UFP)

Forslaget retter sig mod BA, MKB, MTM (+Sekretariatet for Klima og Grøn Omstilling), samt øvrige magistrater.

Hvad vil vi gerne opnå? Hvorfor stilles forslaget?

Byrådet i Aarhus kommune besluttede på sit møde den 23. marts 2022, at holde fast i at gennemføre og evaluere en Klimaborgersamling i 2022 under "Aarhus Omstiller" i 2022. Der blev under debatten fremført, at der i første omgang skal gennemføres og evalueres en Klimaborgersamling. Samtidig åbnes der i debatten og Kulturudvalgets Notat af 10. marts 2022 for, at spørgsmålet om etablering af et egentligt klimaborgerting i Aarhus Kommune kan tages op igen efter evaluering.

Der ikke er afsat specifikt budget til at følge op på klimaborgersamlingen 2022/2023, som er afsluttet og afleverede rapport og anbefalinger i foråret 2023. Derfor fremsættes dette budgetforslag til B2024-2027 for at sikre midler til opfølgning på Klimaborgersamling 2022/2023 og sikre etablering af et egentligt klimaborgerting i Aarhus i perioden 2024-2027 (foreløbig tre år).

Siden der først blev fremsat forslag om et egentligt Klimaborgerting Aarhus, har der været et øget fokus på den hurtigt voksende klimakrise. I Danmark og EU er der også taget skridt til at øge den grønne omstilling, dels som følge af de alarmerende forskningsresultater, dels som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Klimakrisen er pludselig gået til at være akut, når det gælder energiforsyningen, at sikre uafhængighed af russisk olie og gas, og den hastighed hvormed CO2 reduktionerne skal gennemføres for at nå klimalovens målsætning om 70% reduktion i 2030. Også omstillingen i Aarhus er under pres, og der skal tages mere ambitiøse skridt for at sikre CO2 reduktion til neutralitet i 2030. I denne sammenhæng peges der fra en række grønne tænketanke og forskere på at mere borgerinddragelse er nødvendig, hvis udbygningen af grøn energi og den grønne omstilling i det hele taget skal nå i mål. Sommeren 2023 har foreløbig vist os nogle af de store menneskelige, naturmæssige og økonomiske omkostninger klimaforandringerne medfører både globalt og lokalt.

Arbejdet med det vilde problem Klima og Bæredygtighed har også vist enorme udfordringer for at Aarhus kommune kan nå i mål med sin ambition om CO2 neutralitet i 2030. Alene de tre fokusområder for det vilde problem kan give en skitse til et Klimaborgertings kommissorium.

- 1) Fælles faktabaseret forståelse og handlekompetencer.
  - Det er en udfordring, at mange taler om omfang og konsekvenser uden egentligt at vide, hvad det betyder. Det er uoverskueligt og komplekst.
  - Der skal fokus på viden om, hvad der virker, og hvor vi skal sætte ind.
  - Vi skal sikre, at vi prioriterer de projekter og indsatser, som skaber den største effekt.
- 2) Det kræver mod at nå CO2 -neutralitet i 2030 som bysamfund
  - Hvis vi skal nå målet om at være CO2 neutrale, skal der også træffes nogle potentielt upopulære valg – fx på områder som transport og energi.
  - Det kræver politiske valg, investeringer og prioriteringer.
  - Vi skal udvikle mål og indsatser, som bysamfund og byråd kan samles om.
- 3) Vi skal også forholde os til det forbrugsbaserede.
  - Vi kan ikke nøjes med at måle på det, vi udleder indenfor kommunegrænsen. Vi skal gøre noget ved klimaaftrykket fra vores samlede forbrug.

- Vi skal som koncern gå foran og inspirere til forandring igennem vores handlinger.

Forslagsstilleren vil gerne sikre at borgerne i Aarhus har det stærkest mulige ejerskab til den grønne omstilling mod et CO2 neutralt Aarhus. Derfor foreslås det som opfølgning på Klimaborgersamling 2022/2023, at der oprettes et egentligt Klimaborgerting Aarhus.

Udfordringen forslagsstilleren gerne vil løse er, at sikre det størst mulige engagement fra borgerne i den grønne omstilling, at øge ejerskabet til den grønne udfordring ved at inddrage borgerne i at finde og prioritere løsninger på klimakrisen. En anden udfordring er at sikre gennemsigtighed og offentlig debat om implementeringen af klimahandlingsplanen. Et klimaborgerting kan også begrundes ud fra Anbefaling #4 fra Handletanken for Lokalt Demokrati, "... at afprøve metoder som borgerforslag, borgersamlinger og borgerting."

Klimaborgerting Aarhus bør have til opgave at vurdere om Klimastrategien og Klimahandlingsplanen 2021-2024 er i stand til at opnå målsætningerne for disse - CO2 neutralitet i 2030. Forslagsstilleren forestiller sig at Klimaborgerting etableres og holder sit første møde i 2024, og i sin første fase fungerer frem til 2027. (Budget 2024 og overslagsårene 2025-2026). Således kan Klimaborgerting Aarhus nå at give anbefalinger ud fra afslutningen og evalueringen af Klimahandlingsplanen 2021-2024. Det kan også føre til værdifulde input til formuleringen af den kommende Klimahandlingsplan 2025-2028. Desuden kan Klimaborgerting blive bedt om at kommentere på Klima & Bæredygtighedsudvalgets anbefalinger inden for dets kommissorium, samt på emner som Mobilitetsplan 2040 og anbefalinger fra Udvalget for fremtidens højklasede kollektive trafik.

Perspektivering til Aarhusmålene: Der kan perspektiveres til alle fem Aarhusmål, og især "En bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer", "En by med fællesskab og medborgerskab", samt "En by, hvor alle er sunde og trives". Forslaget taler ind i det vilde problem Klima & Bæredygtighed, som det direkte vil bidrage til at løse. Det samme gælder for det vilde problem Den demokratiske samtale. Desuden tales der ind i en række af de øvrige vilde problemer f.eks. Bæredygtig vækst.

Eventuelle input til hvem, hvad, hvordan og hvor mange ressourcer

Ved belysning af forslaget ønskes at ressource behovet ud over et konkret beløb for budget 2024 også peger på estimeret budget for overslagsårene 2025-2026. Der foreligger allerede erfaringer med gennemførelse af Klimaborgersamlingen 2022/2023. Ud fra disse kan der skitseres et foreløbigt budget. Forslagsstilleren vurderer på baggrund af tidligere belysninger, at der vil være behov for et årligt budget på under 1 mio. kr. -samlet altså 3 mio. kr. for årene i Budget 2024-2027. Finansieringskilderne kan være flere: de øgede skatteindtægter (både indkomst og erhvervsstat), Klimafonden (som løbende tilføres ny midler) eller andre af finansieringsforslagene fra Thure Hastrup (UFP).

Klimaborgerting Aarhus kan følge konceptet fra det nationale klimaborgerting, "Danmarks Borgerting på Klimaområdet". Der findes en omfattende dokumentation af konceptet, anbefalingerne og evaluering af det nationale Klimaborgertings samlinger. Alle relevante dokumenter kan hentes på Klima- Energi- og Forsyningsministeriets hjemmeside:

<https://kefm.dk/klima-og-vejrborgertinget>

Metodisk er en klimaborgersamling og et klimaborgerting meget nært beslægtet, og erfaringerne ville kunne overføres direkte. En klimaborgersamling er afgrænset i tid og i de temaer, der tages op, mens et klimaborgerting kører over en længere periode (flere år) og med mulighed for at arbejde bredere rent tematisk.

Klimaborgertinget skal have til opgave at give kvalificerede input og anbefalinger fra en tilnærmelsesvis repræsentativ del af den aarhusianske befolkning med henblik på at inddrage borgerne i klimapolitikken. De skal debattere borgernære dilemmaer og løsninger, der er forbundet med klimaudfordringerne i Aarhus. Det foreslås, at Klimaborgertinget kan serviceres af delprogrammet "Aarhus Omstiller" under Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice, samt Klimasekretariatet under Magistraten for Teknik og Miljø.

Klimaborgertinget Aarhus bør have samme sammensætning som det nationale borgerting, dvs. 99 borgere udvalgt ud fra enkle kriterier. Se Klima- Energi- og Forsyningsministeriets hjemmeside:

<https://kefm.dk/klima-og-vejr/borgertinget>